

יולי 2010

לקח מרכזי מפרשת קורח – החיבור בין הון ושלטון הוא אסור וסופו אבדון

מאת: חיים מנור, חבר בתנועת אומ"ץ

הסיפור של קורח ועדתו ידוע ומוכר ואפשר להבין אותו בכל מיני צורות. קורח בן שבט לוי (שבטו של משה המנהיג) יחד עם 250 מנכבדי העדה כולל דתן אבירם ואון בן פלת מערערים על סמכותם ומנהיגותם של משה ואהרן וטוענים: **"העדה כולה קדושים ובתוכם אדוני ומדוע תתנשאו על קהל אדוני"**.

אלוהים זועם על ערעור הסמכות הזו ודואג לכך שהאדמה תפצה את פיה ותבלע את קורח ועדתו על כל רכושם. הוא לא מסתפק בזה אלא דואג גם לשרוף אותם חיים. בגלל המלים "כל רכושם" הסיקו חז"ל כי קורח היה איש עשיר ומכאן בא הביטוי **"עשיר כקורח"**.

נשאלת השאלה מדוע היה צורך בעונש כל כך חמור. והרי בסך הכל ניתן לראות בדברי קורח ביקורת לגיטימית על המנהיג. בימינו אלה אנו עדים לביקורת על מנהיגים ופוליטיקאים ואנו לא נזעקים כל כך. נהפוך הוא, הביקורת הציבורית על פוליטיקאים היא חיונית מאוד ועשויה למנוע מהם התנשאות וחטא היוהרה.

את התשובה לכך ניתן לראות בתגובתו הראשונית של משה שאומר לקורח: **"המַעַט מִכֶּסֶם, כִּי-הִבְדִּיל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעֶדְת יִשְׂרָאֵל, לְהַקְרִיב אֶתְכֶם, אֱלֹהֵי--לַעֲבֹד, אֶת-עֲבֹדַת מִשְׁכָּן יְהוָה, וְלַעֲמֹד לִפְנֵי הָעֵדָה, לְשָׁרְתָם. טוֹי וַיִּקְרַב, אֶתְךָ, וְאֶת-כָּל-אַחֶיךָ בְּנֵי-לֵוִי, אֶתְךָ; וּבִקְשָׁתֶם, גַּם-כֹּהֲנִים."**

קורח העשיר לא מתלונן סתם על משה ואהרן. הוא בעל אינטרסים. למרות עושרו הוא רוצה כהונה – ג'וב, סטאטוס שלטוני שיאפשר למעשה להגדיל את הונו ורכושו. החיבור הזה בין הון לשלטון גורם זעזוע קשה למשה ולא בכדי נאמר שם: **"וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה, וַיִּפֹּל עַל-פָּנָיו"**. משה מבין שהקשר בין שלטון להון הוא מושחת ואסור בתכלית האיסור במיוחד כאשר הדרישה הזו באה ממקורבים בני שבטו.

האנטיטזה לרצונו של זה של קורח באה לידי ביטוי בהמשך תגובתו של משה שאומר: **"לא חמור אחד נשאתי מהם ולא הרעותי עם את אחד מהם"**. משה למעשה אומר אני שליח ציבור נקי כפיים ועושה את שליחותי הציבורית נאמנה ולא מנצל אותה לקבלת טובות הנאה אישיות או פרטיות. אפילו חמור שלכאורה זהו דבר קל ערך לא לקחתי. אם משה היה חי בתקופתנו היה לבטח אומר – לא לקחתי טיסות חינם, עטים מהודרים, וילות ברחוב כרמייה וכדומה.

זוהי הסיבה שקורח ועדתו סופגים עונש כבד מאוד וזה גם המסר של הפרשה – הקשר בין הון לשלטון באשר הוא אסור בתכלית האיסור. לא סתם נאמר על עדת קורח באותה פרשה **"ויאבדו מתוך הקהל"** - מי שמחבר בין הון לשלטון אין לו שום מקום בקהל ישראל.

האם הפוליטיקאים שלנו הפנימו את המסר הזה? חלקם לבטח לא קראו ואם קראו לא הבינו ואם הבינו התעלמו ממנו.

חשבו על זה.